

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: JUDr. Z. K.
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25
Praha 5

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované spočívající v nevydání rozhodnutí o zvýšení starobního důchodu k žádosti žalobce ze dne 4. 8. 2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Městský soud žalobci **vrací** soudní poplatek za žalobu ve výši **2.000 Kč**. Tato částka bude žalobci vyplacena z účtu městského soudu ve lhůtě 30 dní od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

I. Předmět sporu a vyjádření stran

1. Žalobce se žalobou ze dne 2. 6. 2022 domáhá ochrany proti domnělé nečinnosti žalované při vyřizování jeho žádosti ze dne 4. 8. 2021 o přehodnocení výše přiznaného starobního důchodu. To z důvodu souběhu s výdělečnou činností žalobce v roce 2020.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že i po přiznání starobního důchodu je trvale výdělečně činný, a to nejenom v průběhu roku 2019, za který již ke zvýšení došlo, ale i v průběhu let 2020 a 2021, rovněž tak i v současné době. K poslednímu přehodnocení starobního důchodu z důvodu žalobcovy trvalé výdělečné činnosti došlo se zvýšením od 2. 1. 2019, a to rozhodnutími žalované z roku 2020.
3. Nečinnost žalované má dle žalobních tvrzení spočívat v tom, že žalovaná přes žádost žalobce ze dne 4. 8. 2021 s účinností od 1. 1. 2021 nepřehodnotila výši starobního důchodu žalobce, a to ani přes jeho urgenci ze dne 8. 9. 2021, či přes opatření proti nečinnosti ze dne 11. 4. 2022.
4. Dále žalobce uvedl, že obdržel několik valorizací důchodů, které vycházejí z nesprávné výše důchodu k 31. 12. 2019, nikoliv k 1. 1. 2021. Ve vztahu k oznámení ze dne 7. 2. 2022 vydanému pod č. X uplatnil námitky, které byly rozhodnutím žalované ze dne 13. 5. 2022 č. j. X zamítnuty a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.
5. S odůvodněním tohoto rozhodnutí se žalobce neztotožnil a současně také proti tomuto rozhodnutí podal žalobu – tu Městský soud v Praze vyloučil usnesením ze dne 14. 6. 2022, č. j. 10 A 51/2022 - 8 k samostatnému projednání. Věc je nyní u Městského soudu v Praze vedena pod sp. zn. 19 Ad 15/2022.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že o žádosti žalobce ze dne 4. 8. 2021 rozhodla dne 24. 1. 2022, pod č. j. X. Žalovaná provedla přepočít výše starobního důchodu žalobci a započítala dobu samostatné výdělečné činnosti v letech 2019 a 2020 v počtu 360 dnů jako novou dobu po vzniku nároku na starobní důchod. Žalovaná pak napadeným rozhodnutím ze dne 24. 1. 2022 žalobci zvýšila starobní důchod od 22. 12. 2020 na částku X Kč měsíčně, který dále zvýšila (valorizovala) za rok 2021 na částku X Kč měsíčně a který dále zvýšila (zvalorizovala) od 1. 1. 2022 na částku X Kč měsíčně.
7. Doby samostatné výdělečné činnosti získanou v období od 2. 1. 2019 do 27. 12. 2019 žalovaná již jako dobu pojištění po vzniku nároku na starobní důchod zhodnotila v předchozím tzv. autoremedurním rozhodnutí č. II. ze dne 27. 8. 2020. V aktuálně napadeném rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2022 tak žalovaná zhodnocuje dobu samostatné výdělečné činnosti získanou v období od 27. 12. 2019 do 31. 12. 2020, přičemž po zhodnocení potřebných 360 dnů do budoucna zůstává k využití zbytkových 10 dnů. Žalovaná žalobci zvýšila starobní důchod ode dne 22. 12. 2020 s valorizací od 8. 1. 2021 a s valorizací od 1. 1. 2022 částkami uvedenými v napadeném rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2022. Je tak přirozené, že při zvýšení starobního důchodu pro dobu samostatné výdělečné činnosti získanou po vzniku nároku na starobní důchod se mění (zvysují se) také valorizované částky na základě příslušných právních předpisů (v roce 2021 ode dne splatnosti, tedy od 8. 1. 2021 a v roce 2022 od 1. 1. 2022).
8. Žalobce v replice ze dne 8. 8. 2022 uvedl, že mu byl zvyšován důchod jen ve vztahu k pracovní činnosti za roky 2018 a 2019, které bylo zhodnoceno v rozhodnutí z roku 2020. Starobní důchod žalobci nebyl zvýšen po zohlednění pracovní činnosti za rok 2020. Zvýšení důchodu bylo provedeno pouze valorizací bez přihlédnutí k tomu, že žalobce byl v roce 2020 a 2021 výdělečně činný.

9. Žalobce učinil vůči soudu i další podání ve dnech 1. 9. 2022 a 9. 9. 2022. V nich uvedl, že za rok 2022 hradil měsíční zálohy na důchodové zabezpečení ve výši X Kč, doplatek na důchodové zabezpečení za rok 2021 uhradil ve výši X Kč. Uvedl, že dne 15. 7. 2022 požádal o přepočtení důchodu ve vztahu k výdělečné činnosti za rok 2021 a 15. 8. 2022 podával návrh na opatření proti nečinnosti (obojí soudu rovněž předložil); žalobce avizoval, že pravděpodobně bude podávat novou žalobu. Následně však (k podání ze dne 9. 9. 2022) uvedl, že mu žalovaná zvýšila starobní důchod vzhledem k výdělečné činnosti za rok 2021, aniž by přihlédla k výdělečné činnosti za rok 2020. Připojil proto rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2022, jímž od 17. 12. 2021 zvýšila žalobci starobní důchod na X Kč měsíčně (a s tím zohlednila i zvýšení důchodů od června a září 2022 dle nařízení vlády č. 35/2022 Sb. a č. 136/2022 Sb.). Žalobce doložil, že proti tomuto rozhodnutí o zvýšení starobního důchodu podal 9. 9. 2022 námitky, v nichž mj. zopakoval, že jeho žádost o přehodnocení starobního důchodu ze dne 4. 8. 2021 z důvodu výdělečné činnosti za rok 2020 doposud nebyla rozhodnuta.

II. Posouzení věci Městským soudem v Praze

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. (§ 79 a § 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění /dále jen "s. ř. s."/).
11. O podané žalobě městský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobce k výzvě soudu souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání. Žalovaná výslovně nesouhlas nevyslovila, její souhlas s rozhodnutím věci bez jednání se tak presumuje (srov. § 51 odst. 1 s. ř. s. věta druhá). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009).
12. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
13. Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
14. Podle § 34 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění se výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 na žádost zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu.
15. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce žádostí ze dne 4. 8. 2021 požádal s účinností od 1. ledna 2021 o stanovení nové výše starobního důchodu z důvodu výkonu výdělečné činnosti v roce 2020, k čemuž připojil
- přiznání k dani z příjmu fyzických osob za rok 2020;
 - přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2020;
 - výpis z účtu, platba daně z příjmu fyzických osob;
 - výpis z účtu, platba OSSZ.
16. Dne 8. 9. 2021 žalobce urgoval u žalované vyřízení žádosti ze dne 4. 8. 2021. Usnesením ze dne 4. 4. 2022, č. j. 6 A 110/2021- 30 městský soud odmítl obdobnou žalobu žalobce proti namítané nečinnosti žalované spočívající v nerozhodnutí o žádosti ze dne 4. 8. 2021 pro

nevyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti. Žalobce následně 11. 4. 2022 uplatnil u žalované opatření proti nečinnosti.

17. Podstatou sporu je, zda žalovaná k žádosti ze dne 4. 8. 2021 započítala dosaženou dobu samostatné výdělečné činnosti za současného pobírání starobního důchodu za rok 2020, jak žalobce v žádosti požadoval. Žalovaná tvrdí, že o této žádosti rozhodla rozhodnutím ze dne 24. 1. 2022, č. j. X a že k námitkám žalobce toto rozhodnutí potvrdila rozhodnutím ze dne 13. 5. 2022, č. j. X. Žalobce má naopak za to, že žalovaná o zvýšení starobního důchodu v důsledku souběhu s výdělečnou činností rozhodla naposledy rozhodnutími „z roku 2020“ (slovy žalobce, pozn. městský soud), jimiž má patrně na mysli rozhodnutí žalované ze dne 13. 7. 2020, č. j. X a jeho změnu ze dne 27. 8. 2020, č. j. X.
18. Ze správního spisu vyplývá následující.
19. Z rozhodnutí ze dne 27. 8. 2020, č. j. X, vyplývá, že žalobci byl od 2. 1. 2019 zvýšen starobní důchod na částku X Kč měsíčně (výrok I., k tomu valorizace dle nařízení vlády č. 213/2018 Sb. od 8. 1. 2019: základní výměra důchodu po valorizaci činila X Kč, procentní X Kč měsíčně) a od 28. 12. 2019 na X Kč měsíčně (výrok II., k tomu valorizace dle nařízení vlády č. 260/2019 Sb. od 8. 1. 2020, základní výměra po valorizaci činila X Kč měsíčně, procentní výměra X Kč).
20. Žalovaná v odůvodnění konstatovala, že žalobce dne 4. 3. 2020 uplatnil nárok na zvýšení důchodu dle § 34 zákona o důchodovém pojištění. Žalobce v době od 10. 1. 2018 do 1. 1. 2019 a poté od 2. 1. 2019 do 27. 12. 2019 vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši. V prvním případě získal žalobce pro zvýšení procentní výměry dle ustanovení § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění 357 dnů a 3 dny předchozí, které zatím zhodnocen, celkem tedy 360 dnů, v druhém případě získal žalobce ze stejného důvodu 360 dnů; v obou případech byla procentní výměra zvýšena o 0,4 % původního výpočtového základu o 121 Kč měsíčně.
21. Z rozhodnutí ze dne 24. 1. 2022, č. j. X vyplývá, že žalovaná žalobci zvýšila starobní důchod od 22. 12. 2020 na částku X Kč měsíčně (základní výměra činila X Kč a procentní výměra X Kč měsíčně) s tím, že podle nařízení vlády č. 381/2020 Sb. s účinností od 8. ledna 2021 a podle nařízení vlády č. 356/2021 Sb. s účinností od 1. 1. 2022 zvýšila rovněž základní a procentní sazbu starobního důchodu až na celkovou částku důchodu X Kč měsíčně. Z odůvodnění rozhodnutí ze dne 24. 1. 2022 vyplývá, že žalovaná k žádosti ze dne 4. 8. 2021 zhodnotila dobu výdělečné činnosti od 28. 12. 2019 do 21. 12. 2020, přičemž za tuto dobu získal pro zvýšení procentní výměry podle § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění 360 dnů.
22. I z rozhodnutí ze dne 13. 5. 2022, č. j. X, jímž bylo k námitkám žalobce potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2022, č. j. X vyplývá, že žalovaná od 22. 12. 2020 žalobci zvýšila starobní důchod na částku X Kč měsíčně (základní X Kč a procentní X Kč) a zvalorizovala jej od ledna 2021 na celkovou částku X Kč a od 1. 1. 2022 na celkovou částku X Kč. Žalovaná v odůvodnění shrnula procesní historii žádostí žalobce o důchod, o jeho zvýšení v důsledku výdělečné činnosti po vzniku nároku dle § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Odůvodnění konstatuje, že žalobce podal 4. 8. 2021 žádost o stanovení nové výše důchodu včetně urgency vyřízení této žádosti ze dne 8. 9. 2021. Dále žalovaná v rozhodnutí uvedla, že započítala dobu výdělečné činnosti žalobce v letech 2019 a 2020 za dobu od 28. 12. 2019 do 21. 12. 2020, během níž žalobce získal 360 dní a tedy zvýšení 0,4 % původního výpočtového základu z roku 2018 tj. navýšila jej o X Kč měsíčně. Žalovaná výslovně znovu uvedla, že předchozí doba výdělečné činnosti v období od 2. 1. 2019 do 27. 12. 2019 byla zhodnocena v rozhodnutí ze dne 27. 8. 2020, nyní hodnotila

období od 27. 12. 2019 do 31. 12. 2020, přičemž ke zhodnocení do budoucna zůstalo ještě 10 dní.

23. Žalovaná v rozhodnutí rovněž reagovala na návrh opatření žalobce proti nečinnosti ze dne 11. 4. 2022. Měla za to, že není nečinná ve smyslu § 80 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád. Uvedla, že o této žádosti rozhodla právě dne 24. 1. 2022, k posunům při vyřizování žádostí dochází v důsledku procesní aktivity žalobce a následné potřebě předání dávkového spisu mezi žalovanou a soudy.
24. Podle názoru městského soudu z odůvodnění konečného rozhodnutí o námitkách z 13. 5. 2022 vyplývá beze vší pochybnosti, že žalovaná právě hodnotila, že žalobce v roce 2020 vedle starobního důchodu vykonával i výdělečnou činnost a tuto zhodnotila ve zvýšené procentní výši původního výpočtového základu. Procentní výměra takto stanoveného starobního důchodu je především na první pohled skutečně o X Kč vyšší oproti poslední valorizované výši procentní výměry dle rozhodnutí z 27. 8. 2020 (od 8. 1. 2020 činila procentní výměra X Kč, po rozhodnutí z 24. 1. 2022 činila od 22. 12. 2020 částku X Kč, od výše takto stanoveného důchodu se odvíjely následné valorizace). Hodnocená doba výdělečné činnosti v rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2020 a z 24. 1. 2022 (potažmo z 13. 5. 2022) na sebe rovněž bezprostředně navazuje – v rozhodnutí ze dne 27. 8. 2020 byla hodnocena doba od 2. 1. 2019 do 27. 12. 2019 a v rozhodnutí ze dne 24. 1. 2022 byla hodnocena doba od 28. 12. 2019 do 21. 12. 2020. Navíc i v posledním z rozhodnutí ze dne 5. 9. 2022, č. j. X, v němž žalovaná rozhodla o přehodnocení výše starobního důchodu k žádosti žalobce ze dne 15. 7. 2022, vyplývá, že žalovaná zase hodnotila dle § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění výdělečnou činnost žalobce vykonávanou po navazující dobu od 22. 12. 2020 do 16. 12. 2021, během níž žalobce získal 360 dní pro zvýšení procentní míry starobního důchodu.
25. Městský soud má na základě uvedeného za to, že žalovaná o zvýšení starobního důchodu žalobce k žádosti ze dne 4. 8. 2021 skutečně rozhodla dne 24. 1. 2022 a k námitkám žalobce toto rozhodnutí potvrdila dne 13. 5. 2022. Jelikož i žalobce v žádosti ze dne 4. 8. 2021 a pozdější urgenci ze dne 8. 9. 2021 požadoval pouze to, aby žalovaná dobu výdělečné činnosti v roce 2020 zkrátka zhodnotila, městský soud má za to, že tomuto požadavku žalovaná dostala právě rozhodnutím ze dne 24. 1. 2022 ve spojení s potvrzujícím rozhodnutím ze dne 13. 5. 2022.
26. Věcné výhrady proti výroku konečného rozhodnutí pak nejsou předmětem řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v rámci něhož se lze domáhat toliko toho, aby bylo vydáno právě rozhodnutí ve věci (srov. § 79 s. ř. s.)
27. Rozhodnutí žalované ze dne 13. 5. 2022 je předmětem soudního přezkumu vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 19 Ad 15/2022. V rámci tohoto přezkumu má žalobce prostor k uplatnění věcných výhrad např. proti způsobu zápočtu doby výkonu samostatné výdělečné činnosti za rok 2020 - městský soud nepřehlédl, že žalobce v žádosti z 4. 8. 2021 a v žalobě (ve znění opravy podání ze dne 14. 7. 2022) tvrdí, že důchod mu měl být po zhodnocení zvýšen od 1. 1. 2021, zatímco z rozhodnutí ze dne 24. 1. 2022 a 13. 5. 2022 vyplývá, že žalovaná jej zhodnotila již od 22. 12. 2020. Obdobně, pokud žalobce v žalobě namítá, že průběžné valorizace vycházejí z nesprávného výpočtu starobního důchodu, je nezbytné, aby tyto námitky uplatnil v první řadě právě v řízení o změně výše důchodu (a následně se domáhal jeho doplacení ve správné výši dle § 56 zákona o důchodovém pojištění), neboť valorizované částky vycházejí zejména ze stanovené procentní výměry důchodu (srov. např. nařízení vlády č. 35/2022 Sb., § 4 nařízení vlády č. 213/2018 Sb., § 4 nařízení vlády č. 260/2019 Sb.).

III. Závěr a náklady řízení

28. Městský soud uvedené shrnuje tak, že o žádosti žalobce ze dne 4. 8. 2021 žalovaná rozhodla rozhodnutím ze dne 24. 1. 2022 a toto rozhodnutí potvrdila k námitkám žalobce dne 13. 5. 2022 pod č. j. X. Žalovaná o žádosti věcně rozhodla, není proto nečinná. Věcné výhrady proti těmto rozhodnutím lze uplatnit v řízení o přezkumu těchto rozhodnutí u městského soudu pod sp. zn. 19 Ad 15/2022.
29. Žaloba není důvodná, proto ji soud zamítl postupem dle § 81 odst. 3 s. ř. s.
30. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků nepřiznal jejich náhradu. Žalobce nebyl procesně úspěšný, náhrada nákladů řízení mu proto nepřisluší. Žalovaná byla ve věci plně úspěšná, nicméně jí nevznikly žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úředních činností. Městský soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.
31. Žalobce zaplatil za žalobu soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je obecně zpoplatněna touto částkou na základě položky 18 bod 2 písm. d) Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu však v rozsudku ze dne 23. 10. 2014, čj. 4 Ans 11/2013-25 vyložil, že osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích (mj. důchodové věci), se vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním, tj. i na řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Zaplacený soudní poplatek je tedy přeplatkem ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, soud jej proto vrací žalobci ve lhůtě 30 dní od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích). **Soud proto žalobce vyzývá, aby ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto rozsudku sdělil, jakým způsobem mu má být vrácený soudní poplatek vyplacen.**

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 4. října 2022

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu